

Hostina povolanie k požehnaniu

Ž 127:1-2

"dosť dáva On svojmu milému v spánku"

Téma o moci prameniacej z verného nasledovania Božieho povolania. Zmysluplné je zapojiť sa do konkrétnych Božích plánov, pretože to je Bohu milé a vzácné ľuďom. Keď sa zapojíš podľa Jeho povolania do Jeho diela zažiješ radosť.

NÁMAHA a HOSTINA

Ž 127:1-2 HOSPODIN JE PÔVODCOM KAŽDÉHO POŽEHNANIA

1 Ak Hospodin nestavia dom, **márne** sa namáhajú stavitelia; ak Hospodin nestráži mesto, **márne** bdie strážnik. (ČEP 1 Nestaví-li dům Hospodin, **nadarmo** se namáhají stavitelé. Nestřeží-li město Hospodin, **nadarmo** bdí strážný.)

2 **Márne** vám zavčas vstávať a neskoro si sadieť, jeť v bolesti vyrobený chlieb; dosť dáva On svojmu milému v spánku. (ČEP 2 **Nadarmo** časne vstáváte, dlouho vysedáváte a jíte chléb trápení, zatímco Bůh dopřává svému milému spánek.)

-trojité márne (nadarmo, zbytočne) odmieta ľudské úsilie, ktoré neráta s Hospodinom (napr. stavba babylonskej veže v Gn 11:1-9, stavitelia si chceli postaviť pamätník, naproti tomu Šalamún v 2S 7:13 stavia chrám pre oslavu mena Hospodinovho)

-skúsenosť Ezdráša a Nehemiáša pri zaistovaní chrámu a opevňovaní mesta potvrdzuje skúsenosť, že takéto dielo je možné úspešne konať len v Božej sile a pod Božou ochranou

-rovnako prehnané pachtenie sa za úspechom a ziskom spojené s úmornou lopotou a odriekaním vychádza naprázdno a neprináša požehnanie, pretože môže byť výrazom nedôvery v Božiu zvrchovanosť a jeho starostlivosť o človeka (Mt 6:25-34)

-naproti tomu Hospodin svojmu milému (*jadid*) dopraje z milosti všetko i odpočinutie a pokoj, práve vtedy, keď sa iní vyčerpávajú márnym úsilím; nedôvera oberá človeka o pokoj a vyvoláva úzkosť, ktorá narúša kludný spánok

-existuje možnosť alternatívnej interpretácie výrazu *šéna*, ktorý by neoznačoval spánok, ale presnejšie sen ako prostriedok Božieho zdelenia tj. orákula (1S 3 o Samuelovi a 1Kr 3 o Šalamúnovi); potom by zmysel celého výroku bol: zatiaľ čo sa druhí o Boha a jeho zjavenie márne namáhajú, so svojím milovaným sa Boh zhovára v sne a dáva mu pokyny

Lk 5 BOHATÉ LOVENIE RÝB

4 Keď prestal hovoriť, povedal Šimonovi: **Odraz na hlbinu, spust'ťe siete a lovte!** 5 Odpovedajúc Mu, Šimon povedal: **Majstre, celú noc sme sa namáhali, a nič sme nechytili; ale na Tvoje slovo spustím siete.** 6 **Len čo to urobili, zahrnuli veľké množstvo rýb, takže sa im siete trhali.** 7 **I dali znamenie pomocníkom na druhej lodi, aby prišli a pomohli im. A oni prišli a naplnili obe lode, takže sa ponárali.**

Evanjeliový príbeh o bohatom lovení rýb presne ilustruje Boží paradoxný spôsob povolania, vedenia a požehnania svojich nasledovníkov, ako aj dynamiku rastu Božieho diela tj. dielo rastie vtedy, keď sa človek pridáva k Bohu a nie keď človek Bohu vyčíta, že dáva zanikať jeho aktivitám. Poznáme podobnosť o kvase, horčičnom zrnku, či zmienke o Bohu, ktorý v skutočnosti dáva vzrast, hoci mi sadíme, polievame a staráme sa. Božie dielo v našich životoch sa tak uskutočňuje pomalou takmer neviditeľnou premenou a rastom, ako aj situačným a hmatateľným spôsobom a zmenou.

To je práve situácia, ktorú zažil rybár Peter so svojimi priateľmi a kolegami. Námaha a neúspech po stretnutí s Ježišom vystriedala hostina. Je to schéma, ktorá môže byť aj zjednodušujúca komplexnosť a komplikovanosť našej skúsenosti, ale na druhej strane nie je to schéma, ktorá by nepopisovala jednoduchosť a priamosť Božích zámerov s nami. Namáhame sa, pracujeme, zavčas vstávame, staviame, strážime a napriek tomu sa nám nedarí. Koľkokrát sme už zažili neúspech napriek veľkej námahe a koľkokrát úspech a hostinu? A ako je to s pocitom zbytočne vynakladanej námahy práve teraz? Ako veľmi čakáme na ten zvláštny nelogický pokyn "odraz na hlbinu a spusti siete", ako veľmi potrebujeme počuť práve takéto konkrétne slovo do svojej námahy a nenaplnenej snahy!

Dnešné evanjelium Pána Ježiša Krista je uistením o zaslúbení práve takého konkrétneho naplnenia v našich životoch. Skúsenosť Božej prozreteľnosti a moci v našej slabosti nás môže urobiť ochotných a schopných zmeniť náš životný štýl, ktorý s Bohom až tak neráta. Učeníci neporozumeli Ježišovmu zázraku len

materiálne, ale vnímali tú skúsenosť ako moment Božej návštevy a príležitosti pre vydanie sa novú cestu za novými cieľmi. Ten kontrast námahy a hostiny ich motivoval k nasledovaniu Ježiša a viedol ich k uisteniu, že Boh sa zaujíma o každého človeka v jeho životnej situácii. Tak Ježiš povolal Petra, Jakuba a Jána, zanechali svoje loďky a nastúpili na tú Ježišovu.

POVOLANIE

R 8 VEČNÁ JEDNOTA S BOHOM

28 A my vieme, že milujúcim Boha, **povolánym** podľa rady (Božej), všetky veci slúžia na dobro. 29 Lebo ktorých (Boh) vopred poznal, tých aj predurčil na podobu obrazu svojho Syna, aby On bol prvorodený medzi mnohými bratmi. 30 A ktorých predurčil, tých aj **povolal**; a ktorých **povolal**, tých aj ospravedlnil, a ktorých ospravedlnil, tých aj oslávil.

1K 1 ZVEŠŤ O KRÍŽI

23 my však kážeme ukrižovaného Krista - Židom síce pohoršenie, pohanom bláznovstvo, 24 ale **povolánym**, aj Židom aj Grékom Krista, Božiu moc a Božiu múdrosť. 26 Pozrite len svoje **povolanie**, bratia! Nie mnohí ste múdri podľa tela, nie mnohí mocní, nie mnohí urodzení

Gal 1 PAVOL BRÁNÍ SVOJE APOŠTOLSTVO

15 Ale keď Tomu, ktorý ma od života matky vyvolil a milostivo **povolal**, 16 zaľúbilo sa vyjaviť vo mne svojho Syna, aby som hlásal radostnú zvesť o Ňom medzi pohanmi, ani chvíľu som sa neradil s telom a krvou.

Gal 5 SKUTKY TELA A OVOCIE DUCHA

13 Lebo vy ste k slobode **povolani**, bratia. Len aby vám sloboda nebola zámienkou (povoľovať) telu, ale v láske slúžite si vspolok.

BIBLICKÉ ŠTÚDIUM

POVOLANIE klésis

R 11:29 vychádza od Boha - 1K 1:26, 7:20, Ef 1:18, 4:1, F 3:14 - vždy je to Boh, ktorý povoláva v Kristu, 1Tim 1:19 zdôrazňuje, že ide o akt milosti.

POVOLANÝ klétos (VYVOLENÝ eklektos)

Ide o povolanie do kresťanského života ako aj povolanie za apoštola; Mt 22:14 rozlišuje klétos tj. povolani a eklektos tj. vyvoleni, inde nie sú v protiklade (Zj 17:14); nie je potrebné zdôrazňovať rozdiel medzi nimi, pretože nevieme, ktoré aramejské slovo použil Ježiš, dôležitý je rozdiel medzi mnohými a nemnohými; Mt 22:14 treba chápať dialekticky tj. mnohí sú povolani, a predsa sú len nemnohí povolani; tým je vyjadrená skutočnosť, že povolanie alebo vyvolenie nie je pevným vlastníctvom, ale že ho treba vždy znova stavať pod Boží súd a milosť;

VOCATIO

V evanjelickej dogmatike je problematika povolania (*vocatio*) zahrnutá v oddiele O milosti. O povolani pojednáva v rámci poriadku spásy (*ordo salutis*), keď spomína 3. článok Lutherovho Malého katechizmu: "...ale že Duch svätý ma skrze evanjelium povolal, svojimi darmi osvietil a v pravej viere posvätil a zachoval...". Privlastnenie spásy spôsobuje Duch svätý pôsobením svojej milosti (*gratia*) spolu s povolaním, znovuzrozením (*regeneratio*), obrátením (*conversio*), pokáním a spovedou (*poenitentia et confessio*), mystickým zjednotením (*unio mystica*) a obnovením (*renovatio*). Ospravedlnenie (*justificatio*) nasleduje po obrátení.

Podľa Bartha sa subjektívna udalosť zmierenia deje v trojtakte: ospravedlnenie, posvätenie a povolanie. V Ježišovi ako "vyvoľujúcom Bohu" a "vyvolenom človeku" sú vyvolení všetci ľudia a nikto nie je zavrhnutý. Boh na kríži zástupne za všetkých ľudí zavrhuje samého seba, takže žiadny človek nie je zavrhnutý a všetci ľudia sú vyvolení. "Boh chce prehrať, aby človek vyhral". Tillich rozlišuje 3 dimenzie privlastnenia spásy: účasť, prijatie a premenu, v klasickej terminológii: znovuzrodenie, ospravedlnenie a posvätenie.

Martin Balko (kaplán UPC MOSTY)

LITERATÚRA

PÖHLMANN, Horst Georg: *Kompendium evangelické dogmatiky*. Nakladatelství Mlýn, Jihlava 2002.
Teologický slovník k NZ IIII-IV. Tranoscus, Liptovský Mikuláš 1987.
Výklady ke Starému zákonu III. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 1998.